

Com s'ha de jurar una Constitució que no cal jurar

Notícies solvents, per bé que no oficials, que s'han publicat aquests últims dies afirmen que el Tribunal Constitucional donarà la raó als diputats i senadors d'Herri Batasuna que van jurar la Constitució dient que ho feien "per imperatiu legal", jurament que els presidents del Congrés de Diputats i del Senat no van donar com a bo. A conseqüència d'aquesta decisió —recordem-ho— els parlamentaris legítimament electes de HB no van aconseguir la seua condició plena de diputats i senadors i han estat apartats de les tasques parlamentàries des del mes de desembre fins ara. Un d'ells, Àngel Alcalde, va haver de fugir a l'estranger per no haver de tornar a la presó on era sota l'acusació de pertànyer a ETA. Tot plegat constitueix un episodi molt trist del parlamentarisme espanyol, que no va saber resoldre políticament una situació delicada i ho va fer mitjançant un legalisme estret i traspassant el problema als tribunals, cosa d'altra banda que ací es fa sovint.

En primer aspecte del cas, però és la mateixa existència d'un jurament a la Constitució, que si no es fa comporta sancions, i fins i tot sancions molt greus com és la suspensió de la condició de parlamentari. Vulga o no, tothom està subjecte a la Constitució de 1978 pel sol fet de ser ciutadà espanyol. Tothom l'ha d'acatar, encara que no hi estiga d'acord, llevat que se situe totalment fora de la llei a l'estil dels bandolers de les nostres decadències. Per això, exigir-ne un aca-

tament explícit no té des del punt de vista jurídic cap mena de sentit. Però sí que té valor polític pel fet que permet separar les ovelles blanques de les negres, els parlamentaris que admeten el joc i el sistema d'aquells que no. I amb aquesta intenció es va inventar aquesta fórmula de jurament, sabent que els diputats i senadors d'Herri Batasuna no l'acceptarien o s'hi resistirien tant com pogueren.

Finalment, a començament d'aquesta legislatura es va trobar un porteta perquè els representants d'aquesta coalició basca pogueren salvar l'escull. Dirien que complien el requisit "per imperatiu legal". Com tots els altres diputats i senadors, amb l'excepció que aquests no ho deien en veu alta. Es tractava d'una prova de força: si els parlamentaris *abertzales* juraven en sec la Constitució, es trobarien amb la retirada tallada, perquè les seues bases no els ho perdonarien ni com a estratègia possibilista. No jurar segons la fórmula comuna era quedar fora del Parlament espanyol i dels avantatges que aquesta plataforma ofereix. Al final s'imposà el pes de l'estat i de les seues institucions i els representants d'Herri Batasuna van quedar foragitats del paradís parlamentari.

En aquells moments als caps dels partits estatals els va semblar un alleugeriment d'una situació molt tensa per les impugnacions electorals, l'assassinat del diputat Muguruza, el retrocés del PSOE, etc. Però l'únic que van fer els poders parlamentaris va ser ajornar (i per tant agreujar) un problema, resoldre la presència de HB a les institucions i intentar conviure amb una ideologia i una estratègia política molt mal vistes fora de les àrees nacionalistes.

Sembla que el Tribunal Constitucional vol aduir que damunt de tots aquests tripijocs hi ha la voluntat popular de l'electorat que va decidir lliurement que quatre diputats i dos senadors els representaren a les Corts Generals. I té raó el tribunal emparant la voluntat de les urnes al País Basc.

El probable retorn dels parlamentaris de HB a les Corts, planteja de retruc la recomposició del Congrés, on el PSOE perdria la majoria absoluta. Queda a cobert d'una moció de censura, però haurà de pactar les lleis que requereixen majoria qualificada i s'arrisca a perdre alguna votació, però per damunt de tot vol dir que els temps estan canviant, i que es poden veure coses noves a curt termini. Com per exemple els parlamentaris de HB integrant-se a les institucions de l'estat, i aquestes convivint amb una força política legal que més d'un i més de dos l'han considerada com si fóra la pesta.